

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA ORTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI



SIYOSATSHUNOSLIK
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:
300000 – Jitimoiy fanlar, journalistika va axborot
Ta'lum sohasi:
310000 – Jitimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta'lum yo'naliishi:
60310700 – Siyosatshunoslik

SCHOOL OF MEDICINE

Henry

| | |
|----|---|
| 7. | O'quv dasturi "Sharq mamlakatlari siyosati va xalqaro munosabatlar" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2021 - yil "26" <u>08</u> dagi " <u>1</u> " – sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan. |
| 8. | O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2021 - yil "28" <u>08</u> _____ dagi " <u>1</u> " -sonli bayoni bilan tasdiqlangan. |
| 9. | Fan/modul uchun ma'sular: |
| | D.I. Madaminova - TDShU, Sharq mamlakatlari siyosati va xalqaro munosabatlar kafedrasi mudiri, siyosiy fanlar nomzodi U.B. Biturayev - TDShU, "Sharq mamlakatlari siyosati va xalqaro munosabatlar" kafedrasi katta o'qituvchisi Taqrizchilar: N.Q.Jo'rayev, – O'ZDJTU professori, siyosiy fanlar doktori (turdosh OTM) M.M. Baxadirov – Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti kafedra mudiri, s.f.n., dotsent (turdosh OTM) |

| Fan/modul kodи | O'quv yili | Semestr | Kreditlar |
|----------------|--|--|-------------------------------|
| Fan/modul turi | 2021-2022 | 1/2 | 4-2 |
| Majburiy | Ta'lim tili O'zbek/rus | Auditoriya mashg'ulotlari (soat) | Hafadagi dars soatları 4/2 |
| 1. | Fanning nomi Siyosatshunoslik | Mustaqil ta'lim (soat) | Jami yuklama (soat) |
| 2. | I. Fanning mazmuni | 90 | 90 |
| | Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga siyosatshunoslik fanidan asosiy ma'lumotlar majmuasi (siyosat, hokimiyat va u bilan bog'liq nazariy va amaliy bilmlar, O'zbekistondag'i siyosiy jarayonlar yo nalishlari va oid huquqiy asoslar) borasi ko'nikmasini hosil qilishdan iborat. Fanning vazifasi - nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, siyosiy hodisa va jarayonlarga uslubiy yondoshuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish, siyosatshunoslik qonunlari va kategoriyalar mazmun-mohiyatini bilish, ularga nisbatan shaxsiy munosabatni shakllanirish orqali insonnинг hayotdagi o'mi va ahamiyatini ochib berish. | | |
| | II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) | | |
| | II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: | | |
| | 1-modul. Siyosatshunoslik I | | |
| | 1-mavzu. Siyosatshunoslikka kirish. Siyosatshunoslikning fan sifatida shakllanishi | | |
| | «Siyosat» kategoriyasi va uning ob'ektiv mazmuni, Siyosat va axloq, Siyosatning ob'ekt va sub'ektlari, Siyosatshunoslik fani va uning siyosiy fanlar tizimida tutgan o'mi, Siyosatshunoslikning qonuniyyatlari va kategoriyalari, O'zbekistonda siyostashnuoslik fanining rivojanishi. | | |
| | 2-mavzu. Siyosiy nazariyalar va qarashlar (Qadimgi va O'rta asrlar) | | |
| | Qadimgi Sharqda siyosiy, huquqiy filkrning paydo bo'lishi, kadingi Yunoniston va Rimda siyosiy va huquqiy bilimlari rivoji, urta asrlarda Markaziy Osijyo va Yevropada shakllangan siyosiy ta'limatlar. | | |
| | 3-mavzu. Siyosiy nazariyalar va qarashlar (Uyg'onish va yangi davr) | | |
| | Uyg'onish davri va Reformatsiyaning siyosiy g'oyalari, Siyosiy va huquqiy bilimlarning yangi davrdagi rivoji, XX asrdagi siyosiy ta'limatlar, Hozirgi zamон siyostashnuosligining asosiy oqimlari va yangi tamoyillari. | | |
| | 4-mavzu. Markaziy Osijoda ijtimoiy-siyosiy ta'limatlar tarixi | | |
| | Islomgacha bo'lgan davrda Markaziy Osijoda siyosiy-huquqiy qarashlarning shakllanishi va rivojanishi. Islom ta'llimotining vujudga kelishi va O'rta asrlarda Markaziy Osijoda siyosiy-huquqiy bilimlar rivoji. Amir | | |

Temurning davlat to'g'risidagi qarashlari. XVIII—XIX asrlarda Markaziy Osiyoda siyosiy ta'limotlar rivoji. XIX asr oxiri va XX asr boshlarida jadidchilik g'oyalari.

5-mavzu. Siyosiy jarayonlar

Siyosiy faoliyat va siyosiy jarayonlar. Siyosiy ishtirok. Jarayonlarning o'ziga xos xususiyatlari. Siyosiy jarayonlarning strukturasi.

6-mavzu. Siyosiy tizim

Siyosiy tizim tushunchasi va uning mohiyati. Siyosiy tizimning funksiyalari, Siyosiy tizimlarning faoliyat ko'rsatish modellari, Siyosiy tizimlar tipologiyasi va sotsiodinamikasi.

7-mavzu. Siyosiy hokimiyat

Hokimiyyat tushunchasi va uning mohiyati. Siyosiy hokimiyatning tuzilishi va ko'rnishlari. Siyosiy rejimlar tipologiyasi. Siyosiy hokimiyatning legitimlig'i va urlari. Fuqarolik jamiyatni va hokimiyyatni.

8-mavzu. Siyosiy ong va jamoatchilik fikri

Siyosiy ong, uning mohiyati va asosiy belgilari. Siyosiy ongning turli darajalari va shakkllari. Jamoat fikri (public opinion) tushunchasi mohiyati. Ijtimoiy sinf, ta'lim, din, yosh, gender masalalari. Jamoat fikrini o'rganisida ijtimoiy so'rov/larning ahamiyati.

9-mavzu. Siyosiy madaniyat va siyosiy ijtimoiylashuv

Siyosiy madaniyat tushunchasi va uning mohiyati, siyosiy madaniyatning jamoat fikridan farqi. Siyosiy madaniyat tipologiyasi. Siyosiy submadaniyatlar. Siyosiy ijtimoiylashuvning mohiyati va vazifalari.

10-mavzu. Davlat – siyosiy institut sifatida

Millat va davlat tushunchalari farqi. Davlatning vujudga kelishi. Davlatning paydo bo'lishi to'g'risida turli nazariyalar. Jamiyat siyosiy tizimida davlatning o'mi va roli, Davlatning mohiyati, funksiyalari va boshqarish organlari. Federal va unitar tizim. Markaz va periferiya qaramaqshiligi. Davlat va iqtisodiyot. Hujquq tushunchasi. Konstitusiya. Konstitusiya da hokimiyaning aks etishi. O'zbekiston va AQSh konstitusiyalari qiyosiy tahili.

11-mavzu. Ijtimoiy guruuhlar siyosatning sub'ekti sifatida

Siyosat sub'ekti tushunchasi. Ijtimoiy guruuhlar va ularning siyosatdagi ishtirotki lamot birlashmalari va NNT'larni tushunchasi. O'zbekistonda jamoat birlashmalari va NNT'larning rivojlansishi.

12-mavzu. Siyosiy modernizatsiya

Millat tushunchasi. Millatlararo munosabatlarning o'ziga xos xususiyatlari. Milliy munosabatlarning ziddiyatli tabiat. Milliy davlat tuzumining asosiy shakkllari. O'zbekistonda milliy siyosat.

13-mavzu. Siyosiy kommunikatsiya

Siyosiy kommunikatsiya tushunchasi va uning mohiyati. Siyosiy kommunikatsiyaning siyosiy ja-rayontardagi o'mi. Siyosiy kommunikatsiya vositalari tizimi. Elektron hukumat va uning mohiyati. O'zbekistonda ma'lumotlari milliy bazasi.

154. б.
3. Илиров У.Ю. Политология мавзуларини инт雷锋ол ўрганиш: ўкув кўлланма. –Т., 2010. –72 б.

4. Bito'ravev O'.B. Siyosatshunoslikka kirish: O'quv qo'llanna –Т., 2017. –344 б.

Qo'shimcha adabiyotlar

5. O'zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi – Т.: Sharq, 2019.

6. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-inizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalki qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil isiqbollariga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. – Т.: O'zbekiston, 2017. – 104 б.

7. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Т.: O'zbekiston, 2016. – 56 б.

8. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt tarraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – Т.: O'zbekiston, 2017. – 48 б.

9. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan quramiz. – Т.: O'zbekiston, 2017. – 488 б.

10. Aliyev V., Ergashev I., Hoshimov T., Yuldashev O. Politologiya. (Darislik), –Т.: TDU, 2010

11. Idirov U.Yu. Politologiya. Mavzularini interfaol o'rganish: o'quv uslubiy qo'llanna. –Т.: ToshDShI, 2010.

12. Otamurodov S., Ergashev I., Akromov Sh., Qodirov A. Politologiya: o'quv qo'llanna. –Т., 2002.

13. Odilqoriev X.T., Razzoqov D.X. Siyosatshunoslik. –Т.: O'qituvchi, 2008.

14. Obломурадов Н., Кучимов Н. Siyosatshunoslik. O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti: O'quv qo'llanna – Т.: Soliq akademiyasi, 2008.

15. Qirg'izboev M. Siyosatshunoslik: oly o'quv yurt talabalari uchun o'quv qo'llanna. –Т.: Yangi asr avlodji, 2013.

16. G'ofoirov S.M., Xaydarov A.A., To'laganova N.O. Siyosatshunoslik asoslari: o'quv qo'llanna –Т.: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston milliy kutubxonasining nashriyoti; Toshkent davlat sharqshunoslik instituti, 2006.

17. Jeftov V.V. Politologiya. Rostov-na-Donu, 2004.

18. Xeyvud E. Politologiya: uchebnik dlya studentov vuzov/ Pers. angl.pod.red.G.G.Vodolazova, V.Yu.Belskogo. –M.: Yunitidana, 2005.

Axborot manbaalari

19. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi xukumat portali.
20. www.tex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujatlari ma'lumotlari milliy bazasi.

| | |
|----|--|
| 3. | <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsisi etiladi.</p> <p>V. Ta'lim natijalari / Kasby kompetentsiyalari</p> <p>Talaba bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> siyosiy bilim va siyosiy fan aloqadorligi, siyosatshunoslikning shakllanishi va rivojlanishidagi asosiy bosqichlar, siyosiy fan tarkibi, uning ijtimoiy-gumanitar fanlar tizimidagi o'mi to'g'risida; jamiyat hayotining siyosiy sohasi nimalardan iborat ekanligi, siyosat to'g'risidagi tasavvurlar rivojlanishi bosqichlari, siyosatni tushuntirishning zamonaviy modellari, siyosatning jamiyat boshqa sohalari bilan aloqalari tabiatini to'g'risida; siyosiy hokimiyat tushunchasi, asosiy nazariyalari, shakllari, ob'ekti, sub'ekti, resurslari, legitimligi va ularning turli nazariy talqinlari to'g'risida; ijtimoiy qatlamlashuv, uning siyosatga ta'sir etish mexanizmlari, siyosiy aktorlar tizimi, aktorlar tavslifi va bu boradagi asosiy yondashuvlar to'g'risida; siyosatning bevosita va bilvoisita sub'ektlari, ularning tuzilishi, mohiyat, tarkibi, asosiy funksiyalari va bu boradagi yetakchi nazarini yondashuvlar to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi: Siyosatshunoslik asosiy tushunchalari tizimini amalda qo'llashni; hokimiyat, uning shakllari, ko'rnishlari, qadriyatiy jihatlariga doir bilimlarni amalga tadbiq eta olishni; asosiy namoyandalar qarashlarini va ularning nazariy merosi asoslarini bilishi va ulardan foydalana olishi: bilimlarni mustaqil to'ldirib borish; bilim olishda kompyuter texnikasi va ahborot tizimlaridan foydalanimish; siyosiy fanga oid mumtоз asarlarini o'qish, uarmi konспект qilish, ulardagи ma'lumotlarni guruhlash ko'nikmalariga ega bo'lishi. |
| 4. | <p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> ma'ruzalar; interfaol keys-stdilar; seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoas bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar. |
| 5. | <p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil matjalarinini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oralig' nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshirinqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p> |
| 6. | <p>Asosiy adabiyottorlar</p> <ol style="list-style-type: none"> Roskin M.G., Cord R.L., Medeiros J.A., Jones W.S. Political Science: An Introduction. New Jersey: Pearson, 2013. – 350 p. (o'quv qo'llanma) Идиров У.Ю. Политология: УКУВ Кўлланма. –Т.:ТошДПИ, 2013. – |

| | |
|---|--|
| axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojanish jarayoni. | <p>14-mavzu. Siyosat va millatlararo hamda dinlарaro munosabatlar Millat tushunchasi. Millatlararo munosabatlarning o'ziga xos xususiyatlari. Milliy munosabatlarning ziddiyatlari tabiatli. Milliy davlat tuzumining asosiy shakllari. O'zbekistonda milliy siyosat.</p> <p>15-mavzu. Siyosiy konfliktlar Siyosiy konfliktlar, ularning mohiyatini va kelib chiqish sababları. Siyosiy konfliktning funksiyalari va tasnifi. Siyosiy konfliktni boshqarish va yechishning o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>2-modul. Siyosatshunoslik II</p> <p>16-mavzu. Siyosiy mafkura Siyosiy mafkura tushunchasi va uning mohiyatni. Liberalizm va konservativizm mafkuralari. So'1 va millatchilik oqimdagи mafkuralar. Demokratik va ekologik mafkuralar</p> <p>17-mavzu Demokratiya nazariyasi Demokratiyaning liberal-demokratik qadriyatlari va asosiy tamoyillari, Demokratik tizimlarning faoliyat ko'rsatish mehanizmi.</p> <p>18-mavzu. Saylov tizimlari Demokratik jamiyatda saylovlarining o'rnini, Saylovlarning funktsiyalari, erkin, demokratik saylovlarining asosiy tamoyillari, Saylov tizimlari va saylov jarayonining asosiy bosqichlari, O'zbekistonda saylov tizimi va uning o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>19-mavzu. Siyosiy partiyalar va siyosiy manfaatdor guruhlar Siyosiy partiya tushunchasi, uning kelib chiqishi va asosiy xususiyatlari, partiyalar va partiyaviy tizimlari, dominant partiyalı tizim, ikki partiyalı tizim. O'zbekistonda shakllanayotgan partiyaliv tizimning o'ziga xos xususiyatlari. Siyosiy manfaatdor guruhlar tushunchasi. Siyosiy manfaatdor guruhlar va siyosiy partiyalar farqi. Siyosiy manfaatdor guruhlar va hokimiyat. Siyosiy manfaatdor guruhlar shakllanishiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar. Lobbizm.</p> <p>20-mavzu. Siyosiy elita Siyosiy elita tushunchasi va ularning vazifalari, Siyosiy elitalar paydo bo'lishining sababları va ularning vazifalari, Siyosiy elita to'g'risidagi asosiy nazariyalar</p> <p>21-mavzu. Siyosiy lider Siyosiy lider tushunchasi, siyosiy liderga oid yondashuvlar, siyosiy lider tipologiyasi, siyosiy lider yig'ma obrazni</p> <p>22-mavzu. Tashqi siyosat. O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga integratsiyasi Xalqaro munosabatlar tushunchasi. Xalqaro munosabatlar istirokhchilari. Tashqi siyosat tushunchasi. O'zbekiston Respublikasi tashqi siyosatining asosiy tamoyillari, O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga</p> |
|---|--|

| |
|---|
| <p>integratsiyasi, O'zbekiston va Osyo mamlakatlari munosabatlari, O'zbekistonning RF, Yevropa Ittifoqi va AQSh bilan munosabatlari.</p> <p>III. Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar</p> <p>Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsya etildi:</p> <p>1-modul. Siyosatshunoslik I</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Siyosat va siyosatshunoslik mohoyati va o'zaro aloqadorligi. 2. Siyosiy nazariyalar va qarashlar (Uyg'onish va yangi davr) 3. Siyosiy nazariyalar va qarashlar (Qadingi va O'rta asrlar) Markaziy Osiyoda ijtimoiy-siyosiy ta'limotlar tarixi 4. Siyosiy jarayonlar 5. Siyosiy tizim 6. Siyosiy tizim 7. Siyosiy hokimiyat 8. Siyosiy ong va jamoatchilik fikri 9. Siyosiy madaniyat va siyosiy ijtimoiylashuv 10. Davlat – siyosiy institut sifatida 11. Ijtimoiy guruhlar siyosatning sub'ekti sifatida 12. Siyosiy modernizatsiya 13. Siyosiy kommuniksatsiya 14. Siyosat va millatlararo hamda diniylararo munosabatlar 15. Siyosiy konfliktlar <p>2-modul. Siyosatshunoslik II</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Siyosiy mafkura 2. Demokratiya nazariyasi 3. Saylov tizimlari 4. Siyosiy partiyalar va siyosiy manfaatdor guruhlar 5. Siyosiy elita 6. Siyosiy lider 7. Tashqi siyosat. O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga integratsiyasi <p>Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurumlari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tlishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.</p> <p>IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar</p> <p>Mustaqil ta'lim uchun tavsija etiladigan mavzular:</p> <p>I-modul. Siyosatshunoslik I</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Siyosat ijtimoiy hodisa sifatida 2. Siyosat va kuch ishlatish 3. Hozirgi zamonda kuch ishlatmaslik siyosatining xususiyatlari |
|---|

| |
|---|
| <p>4. Islom kuch ishlatmaslik haqida</p> <p>5. O'zbekiston Respublikasining ichki siyosati: ustuvorliklari va natijalari</p> <p>6. O'zbekiston Respublikasi taskiqi siyosatining asosiy yo'nalishlari</p> <p>7. Hokimiyat ijtimoiy hodisa sifatida</p> <p>8. Hokimiyat chegaralarli</p> <p>9. Hokimiyatning sub'ekti va ob'ekti, ularning funksiyalari</p> <p>10. bo'linishi haqida</p> <p>11. Hokimiyatning an'anaviy va oqilonqa-huquqiy legitimligi</p> <p>12. O'zbekiston Respublikasining Konsstitusiyasi mamlakatimiz davlat hokimiyatining tizimi haqida</p> <p>13. Jamoat birlashmalarining jamiyat siyosiy tizimidagi o'mni.</p> <p>14. O'zbekistonda jamoat birlashmalarining konstitutsiyaviy-xuququqiy tattibga solinishi.</p> <p>15. O'zbekistonda siyosiy madaniyat va siyosiy ong</p> <p>16. "Yoshihar Ittifoqi" ijtimoiy harakati.</p> <p>17. Siyosiy hayotda Xotin-qizlarning o'mni va roli.</p> <p>18. Insomning siyosiy xuquqlari</p> <p>19. Hozirgi O'zbekistonda shaxsning siyosiy ijtimoiylashuvu</p> <p>20. O'zbekiston yoshlarining siyosiy ishtiropi.</p> <p>2-modul. Siyosatshunoslik II</p> <ol style="list-style-type: none"> 21. Postkommunistik mamlakatlarida hokimiyatning legitimligi va samaradorligini oshirish muammolari 22. Liberalizm va neokonservativizm mafkurusasi 23. Konservativizm va neoliberalizm mafkurusasi 24. Demokratik tizimlarning faoliyat ko'rsatish mexanizmi 25. Demokratik davlatlar tasnifi 26. Siyosiy partiya va uning jamiyat siyosiy tizimidagi o'mni 27. Siyosiy partiyalar vujudga kelishi va rivojlanshining asosiy bosqichlari 28. Hozirgi dunyoda siyosiy partiyalar evolyusiyasining asosiy yo'nalishlari 29. Zamonaliviy ommaviy siyosiy partiyalar 30. "Harakatlar strategiyasi: 2017-2021 yillar"da tashqi siyosat masalasi 31. O'zbekistonda siyosiy partiyalarining turlari 32. O'zbekistonda siyosiy partiyalar faoliyatining taktikasi va usullari 33. Siyosiy yetakchilik tushunchasi 34. Siyosiy yetakchilikning zamonaliviy konsepsiyalari 35. Vatanimizning tanqli siyosiy yetakchiliari 36. Siyosiy yetakchilikning rasmiy va norasmiy shakkllari 37. Siyosiy elitan tanlash tizimi 38. Siyosiy elitaning byurokratlashuvu 39. Prezident Sh.Mirziyoyev siyosiy yetakchilik va rahbarlik ma'suliyati to'grisida 40. Siyosiy terrorizm va unga qarshi kurash usulublari |
|---|